

Metody i kryteria oceny osiągnięć ucznia z przedmiotu „plastyka” w kl. IV-VII SP3 (zgodnie z realizowanym programem nauczania „Do dzieła!” J. Lukas i K. Onak, M. Ipczyńska, N. Mrozowiak, wyd. Nowa Era)

Ocenianie osiągnięć na lekcjach plastyki jest trudne ze względu na duże różnice w uzdolnieniach uczniów oraz subiektywizm odbioru twórczości. Podczas wystawiania oceny nauczyciel powinien brać pod uwagę – oprócz rozwoju umiejętności plastycznych – postawę i zaangażowanie ucznia. Proponowane kryteria ogólne dotyczą wiadomości i umiejętności, które uczeń powinien opanować w ciągu drugiego etapu kształcenia. Nauczyciel może samodzielnie dostosować wymagania na poszczególne oceny do poziomu klasy, w której uczy. Uczeń, który uzyskał stopień:

- niedostateczny – nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności z zakresu przedmiotu. Nie uczestniczy w lekcji i nie jest przygotowany do zajęć. Nie odrabia zadanych prac domowych. Świadomie lekceważy podstawowe obowiązki szkolne.
- dopuszczający – powinien być przygotowany do większości lekcji (przynosić potrzebne materiały) oraz z pomocą nauczyciela wykonywać proste ćwiczenia, uczestniczyć w zabawach, wyjaśniać najważniejsze terminy. Potrafi również wymienić kilku wybitnych polskich artystów.
- dostateczny – powinien przyswoić podstawowe wiadomości oraz najprostsze umiejętności. Bardzo rzadko jest nieprzygotowany do lekcji, stara się utrzymać porządek w miejscu pracy i oddaje większość zadanych prac praktycznych. Posługuje się wybranymi środkami wyrazu 3D i stosuje typowe, proste techniki plastyczne. Uczeń powinien samodzielnie wykonywać łatwe ćwiczenia i uczestniczyć w zabawach, a także współpracować w grupie i podejmować próby twórczości plastycznej. Umie podać nazwiska kilku wybitnych polskich twórców.
- dobry – potrafi wykorzystać w praktyce zdobytą wiedzę i umiejętności. Zawsze przynosi na lekcje potrzebne materiały i dba o estetykę swojego miejsca pracy. Ponadto właściwie posługuje się terminologią plastyczną i samodzielnie rozwiązuje typowe problemy. Przejawia aktywność w działaniach indywidualnych i grupowych, wkłada dużo wysiłku w wykonywane zadania i systematycznie pracuje na lekcjach. Świadomie wykorzystuje środki plastyczne i stosuje różnorodne, nietypowe techniki plastyczne. Wymienia też nazwiska kilku twórców polskich i zagranicznych. Samodzielnie próbuje analizować i porównywać wybrane dzieła sztuki oraz wyrażać własne opinie na ich temat.
- bardzo dobry – powinien opanować i wykorzystywać w praktyce wszystkie określone w programie wiadomości i umiejętności. Ponadto bierze udział w dyskusjach na temat sztuk plastycznych i potrafi uzasadnić swoje zdanie. Korzysta z różnorodnych źródeł informacji w przygotowywaniu wiadomości, a także uczestniczy w działaniach plastycznych na terenie szkoły i poza nią, wykazuje się zaangażowaniem i pomysłowością. Umiejętnie posługuje się środkami plastycznymi i dobiera technikę do tematu pracy. Podaje też nazwiska wybitnych artystów w Polsce i na świecie. Analizuje i porównuje dzieła sztuki oraz wyraża własne opinie na ich temat.
- celujący – powinien przejawiać szczególne zainteresowanie sztukami plastycznymi i talent, a także wykazywać: dużą znajomość treści przedmiotu, zaangażowanie, twórczą inicjatywę w działaniach grupowych. Aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym szkoły i regionu. Twórczo posługuje się różnymi środkami plastycznymi i eksperymentuje z technikami plastycznymi. Potrafi wymienić

wybitnych twórców polskich i zagranicznych oraz podać przykłady ich działalności. Uczeń analizuje i interpretuje dowolne dzieła sztuki oraz uzasadnia ich wartość artystyczną. Dodatkowo: bierze udział w pozaszkolnych konkursach plastycznych i odnosi w nich sukcesy.

Ważną rolę podczas oceny osiągnięć uczniów odgrywa analiza wykonanych przez nich prac plastycznych. Szczególną uwagę należy także zwrócić na wypowiedzi ustne oraz wyniki krótkich sprawdzianów, czyli kartkówek. Bardzo istotne jest nagradzanie podczas lekcji wszelkich przejawów aktywności i zaangażowania uczniów. Sytuacje dydaktyczne muszą być tak konstruowane, by umożliwić każdej osobie osiągnięcie sukcesu. Ocena powinna spełniać funkcję motywującą i obejmować wszystkie obszary umiejętności, aktywności i postaw ucznia. Właściwa ocena tych obszarów 31 działania pobudza do dalszej aktywnej i twórczej postawy. Sposób oceniania ma również wpływ na stosunek do przedmiotu, a ten z kolei na efektywność nauczania. Według ustaleń psychologii wychowawczej dzieci motywuje do dalszej nauki bardziej pozytywne niż surowe ocenianie. Dlatego w szkole podstawowej należy w sposób szczególny docenić wszelkie starania i aktywność uczniów. Ewaluacja osiągnięć powinna odbywać się systematycznie na każdej lekcji, podczas której należy obserwować zarówno indywidualną, jak i grupową pracę uczniów. Ocenie podlegają umiejętności ponadprzedmiotowe, a w szczególności umiejętność współpracy w zespole, planowania i organizowania własnego warsztatu pracy oraz rozwiązywania problemów w twórczy sposób.

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych z plastyki dla uczniów z dysfunkcjami

- uwzględnianie trudności ucznia,
  - cierpliwe udzielanie i kilkukrotne powtarzanie instrukcji wykonania,
  - podpowiadanie różnych możliwości wykonania tematu pracy plastycznej,
  - wspieranie, naprowadzanie, pokazywanie na przykładach,
  - częste podchodzenie do ucznia i ukierunkowywanie jego działań,
  - dzielenie ćwiczenia/zadania na etapy i zachęcanie do wykonywania ich krok po kroku,
  - poświęcanie więcej czasu na opanowanie danej umiejętności,
  - nieocenianie negatywnie wobec klasy,
  - w ocenianiu zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie ćwiczenia, aniżeli estetykę wykonania pracy plastycznej,
  - ocenianie przede wszystkim stosunku ucznia do przedmiotu, jego chęci, przygotowania do zajęć.
- Należy wyzwalać w uczniu pozytywną motywację oraz wskazywać różnorodne metody zdobywania i doskonalenia wiadomości i umiejętności. Nauczyciel powinien wspierać i motywować do podejmowania dodatkowej pracy, tak aby uczeń miał świadomość, że może poprawić swoje osiągnięcia. Wspieranie uczniów zdolnych Uczniowie zdolni są zwykle bardzo inteligentni i twórcy. Najczęściej mają dużą motywację do nauki. Charakteryzują się wysoką jakością spostrzeżeń wzrokowych: dostrzegają więcej i dokładniej. Wyróżnia ich także umiejętność twórczego myślenia i bogata wyobraźnia. Tacy uczniowie zwykle prezentują wysoki poziom umiejętności manualnych. Metody i sposoby pracy z uczniem zdolnym powinny być dostosowane przede wszystkim do rodzaju zdolności, predyspozycji i wieku dziecka. Kształcenie dzieci utalentowanych plastycznie polega na obserwacji i motywowaniu ich do kreatywnego rozwiązywania zadań plastycznych, a także do ćwiczenia umiejętności manualnych. Bardzo istotna jest indywidualizacja pracy z uczniem uzdolnionym. Podobnie jak i u pozostałych uczniów należy rozwijać wyobraźnię i twórcze myślenie oraz wrażliwość na formę plastyczną: linię, barwę, perspektywę, światło, przestrzeń itd. Istotne jest stwarzanie lub wskazywanie możliwości dodatkowego rozwijania własnych zdolności, np. podczas

pozalekcyjnych zajęć w nielicznym zespole. Wyróżnienie ucznia zorganizowaniem indywidualnej, publicznej prezentacji własnych dokonań plastycznych (np. wystawy) oraz rola lidera w przygotowaniu wydarzeń artystycznych wpłynie na niego motywująco. Należy zachęcać do udziału w konkursach plastycznych i wspierać w przygotowaniach pracy konkursowej. Tytuł laureata konkursu pozwala kształtować w uczniu wiarę we własne możliwości i talent oraz świetnie motywuje do podejmowania wysiłku twórczego.

Formy aktywności ucznia

1.Prace obowiązkowe:

- przestrzeganie przepisów pracowni plastycznej w czasie zajęć
- prowadzenie zeszytu
- prace wytwórcze
- prace pisemne (notatki – jedna w semestrze)
- odpowiedzi ustne
- prace domowe (referaty – jeden w semestrze – i prace wytwórcze)
- przygotowanie odpowiednich materiałów zapowiedzianych przez nauczyciela (dopuszczalne jedno zgłoszone nieprzygotowanie na semestr, każde następne skutkuje wstawieniem minusa – trzy minusy dają ocenę niedostateczną)
- udział w konkursach wewnątrzszkolnych

2.Prace nadobowiązkowe:

- prace domowe dla chętnych (dodatkowe)
- aktywność na lekcji (trzy plusy za aktywność dają ocenę bardzo dobrą)
- udział w plastycznych zajęciach pozalekcyjnych – tzw. „kółko”
- udział w konkursach międzyszkolnych.

Opracowała: mgr Dominika Mandrak - Schlifka